

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Sýkorové a soudkyň JUDr. Ivany Hesové a JUDr. Aleny Bílkové ve věci

žalobce: **RNDr. P. B.**, narozený dne xxx
bytem Xxx, Xxx
zastoupený advokátem Mgr. Ing. Janem Boučkem
sídlem Opatovická 1659/4, 110 00 Praha 1

proti

žalované: **Česká republika - Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 10 Praha 1

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalované:

Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 00 Praha 2

pro 500 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 17. ledna 2019, č. j. 7C 160/2016-187, po zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. června 2019, č. j. 28Co 139/2019-244, rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 23. července 2021, č. j. 30Cdo 2199/2020-323,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé (výrok II.) a ve výroku o nákladech řízení (výrok III.) **potvrzuje**. V zamítavém výroku o věci samé (výrok I.) **se mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 35 100 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Schmidtová

s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 35 100 Kč od 7. 5. 2016 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího a dovolacího řízení částku 43 161 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám Mgr. Ing. Jana Boučka, advokáta.
- III. Ve vztahu mezi žalobcem a vedlejším účastníkem na straně žalované (České republice - Ministerstvu spravedlnosti) nemá žádný z nich právo na náhradu nákladů odvolacího a dovolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 175 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 175 500 Kč od 7. 5. 2016 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.), zatímco zamítl žalobu v části, ve které se žalobce domáhal zaplacení částky 324 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 324 500 Kč od 7. 5. 2016 do zaplacení (výrok I.). O nákladech řízení rozhodl tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci jejich náhradu v částce 29 161 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce (výrok III.).
2. Soud prvního stupně takto rozhodl o žalobě ze dne 6. 5. 2016, kterou se žalobce domáhal odškodnění nemajetkové újmy za přiměřené zadostiučinění ve výši 500 000 Kč s příslušenstvím, která mu byla způsobena nepřiměřenou délkou řízení vedeného ministerstvem životního prostředí a navazujících soudních řízení o správních žalobách.
3. Soud prvního stupně vycházel po provedeném dokazování ze zjištění, že Ministerstvo životního prostředí zahájilo dne 23. 6. 2006 řízení o odnětí autorizace k provádění posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 6. 10. 2006, č. j. 69794/ENV/06, 2383/630/06, byla žalobci tato autorizace odňata. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, který ministr svým rozhodnutím ze dne 14. 2. 2007, č. j. 275/m/07, 3448/ENV/07, R/1925, zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Městský soud v Praze o správní žalobě ze dne 17. 4. 2007 rozhodl dne 15. 4. 2010 pod č. j. 5Ca 120/2007-48 tak, že rozhodnutí ministra ze dne 14. 2. 2007 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ministr životního prostředí vydal dne 27. 1. 2011 rozhodnutí č. j. 5827/M/10, 111818/ENV/10, R/1925, o zastavení řízení o rozkladu žalobce ze dne 3. 11. 2006, které žalobce napadl dne 2. 3. 2011 správní žalobou, o které rozhodl Městský soud v Praze dne 27. 3. 2015, č. j. 8A 46/2011-32 tak, že opět zrušil rozhodnutí ministra ze dne 27. 1. 2011 a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Následné rozhodnutí ministra ze dne 12. 8. 2015, č. j. 2722/M/15, 53823/ENV/15, R/1925, napadl žalobce dne 9. 10. 2015 správní žalobou, o které rozhodl Městský soud v Praze dne 9. 3. 2017. Žalobci byla udělena Ministerstvem životního prostředí autorizace k provádění posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, dne 30. 11. 2004 na dobu 5 let, tj. do 30. 11. 2009. Žalobce je povoláním ekolog a jako vedlejší činnost vykonával autorizaci do června 2006 s tím, že od

července 2006 ji měl vykonávat jako výlučnou výdělečnou činnost, odebrána mu byla proto, že závažným způsobem porušil předpisy, čímž byl ostrakizován v odborné obci a v důsledku toho nesehnal žádné zakázky, které by odpovídaly jeho kvalifikaci; jeho příjmy se výrazně snížily a byl nucen brát i práci mimo svou odbornost.

4. Z hlediska právního posouzení soud prvního stupně dospěl především k závěru, že organizační složkou oprávněnou jednat za Českou republiku je Ministerstvo financí. Dále zhodnotil, že v daném případě došlo k porušení práva žalobce na projednání věci v přiměřené lhůtě, neboť délka řízení vzhledem k okolnostem případu nebyla přiměřená, jestliže řízení u Ministerstva životního prostředí a Městského soudu v Praze probíhala více než 10 let, z čehož u Městského soudu v Praze trvalo vyřízení žalob 4 roky, 3 roky a 2 roky, aniž by bylo nařízeno ústní jednání či probíhalo rozsáhlé dokazování, dvě rozhodnutí ministra byla stížena nepřezkoumatelností, přičemž soudní i správní řízení je nutné považovat za jeden celek. Soud prvního stupně uzavřel, že požadavek žalobce na zaplacení přiměřeného zadostiučinění v penězích je co do základu důvodný. Při stanovení výše peněžitého zadostiučinění při celkové délce řízení 10 let a necelých 9 měsících vycházel z toho, že co do složitosti bylo řízení středně obtížné, právní problém komplikovalo to, že šlo o jeden z prvních případů odnětí autorizace v České republice, před správním soudem probíhalo v režimu rozhodnutí bez jednání, tudíž je třeba ponížít základní sazbu odškodnění o 20 %. Žalobce žádným způsobem nepřispěl k celkové délce řízení. Všechny opravné prostředky, kterých žalobce využil, podal v zákonné lhůtě. V řízení shledal jako závažné porušení procesních principů pouze nedostatečně kvalitní odůvodnění správních rozhodnutí, proto navýšil základní sazbu odškodnění o 10 %. Význam předmětu řízení pro žalobce hodnotil soud prvního stupně jako nadstandardní, neboť žalobce se v důsledku odejmutí autorizace nemohl věnovat výdělečné činnosti, proto rozhodl o zvýšení základní sazby odškodnění o 10 %. Jako základní částku zvolil částku 18 000 Kč, tj. 1 500 Kč měsíčně, kterou v prvních dvou letech modifikoval na polovinu. S ohledem na 20% zvýšení a 20% snížení základní částky stanovil vyšší zadostiučinění částkou 175 000 Kč. Co do výše této částky žalobě vyhověl, zatímco ve zbytku žalobu zamítl jako nedůvodnou.
5. Proti tomuto rozsudku podali žalobce a žalovaná odvolání. Žalobce měl za to, že soud prvního stupně věc nesprávně právně posoudil, jestliže dospěl k závěru, že řízení bylo do určité míry složité, aniž by specifikoval, v čem bylo složité (odkaz na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30Cdo 1112/2011 a sp. zn. 30Cdo 14/2010), čímž porušil princip proporcionality v rámci své úvahy týkající se vlivu jednotlivých skutečností na nepřiměřenou délku řízení. Namítal, že i v případě, že by se jednalo o složitější řízení, pak sama složitost nemohla způsobit nepřiměřenou délku řízení v řádech měsíců; naproti tomu je zde nedodržení lhůt pro rozhodnutí správních orgánů (30 a v případě složitosti 60 dnů, kdy rozhodováno bylo od 3 do 6 měsíců) a vadnost rozhodování správního orgánu (jeho rozhodnutí byla 2 zrušena v rámci soudního přezkumu pro jejich vady) a zjevné průtahy v řízení při soudním přezkumu (zrušovací rozhodnutí trvala cca 4 a 3 roky a konečné rozhodnutí v rámci soudního přezkumu vydáno po 1,5 roce). Takovýto postup rozhodujících orgánů zatížil délku řízení v trvání let a podílel se tedy podstatně větší měrou na celkové délce řízení, než se mohla podílet složitost věci. Pochybení soud prvního stupně spatřoval žalobce také v tom, že za první dva roky řízení krátil soud základní částku na 1/2. K tomu vyjádřil názor, že způsob odškodňování nepřiměřené délky nastíněný ve stanovisku Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. Cpjn 206/2010 nelze v části „krácení základní částky o jednu polovinu za první dva roky řízení“ použít na odškodňování nepřiměřené délky správních řízení (odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30Cdo 1532/2013 a sp. zn. 30Cdo 1078/2013). V případech správních řízení zákonodárce vtělil přímo do zákona zákonné lhůty (ustanovení § 71 odst. 3 správního řádu), zcela nahrazuje úvahu dovolacího soudu o přiměřené obvyklé délce řízení, kdy oproti soudnímu řízení správní řízení předpokládá rychlé

vyřízení věci na úrovni max. několika měsíců. Žalobce navrhl, aby odvolací soud změnou zamítavého výroku o věci samé vyhověl žalobě v plném rozsahu a zavázal žalovanou k náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

6. Žalovaná ve svém odvolání vyjádřila názor o neaplikovatelnost čl. 6 Úmluvy a Stanoviska Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. Cpjn 206/2010 v daném případě a s odkazem judikaturu Nejvyššího soudu České republiky (např. rozhodnutí sp. zn. 30Cdo 344/2014 a sp. zn. 30Cdo 4336/2010) poukázovala na to, že závěr o tom, že nepřiměřená délka správního řízení způsobila účastníku řízení nemajetkovou újmu, je dán, jde-li ve správním řízení o spor o právo nebo závazek, který je opravdový a vážný a jehož rozhodnutí má přímý vliv na existenci, rozsah nebo způsob výkonu daného práva nebo závazku v jeho poměrech, má-li toto právo nebo závazek základ ve vnitrostátním právu a je-li soukromoprávní povahy; jestliže správní orgán porušil ve správním řízení povinnost učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě, jde sice o nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., avšak vyvratitelná domněnka vzniku újmy se neuplatní. Jelikož v předmětném řízení, jehož nepřiměřená délka je namítána žalobou, nešlo o spor o právo nebo závazek, který je opravdový a vážný a jehož rozhodnutí má přímý vliv na existenci, rozsah nebo způsob výkonu daného práva nebo závazku, neboť řízení bylo zahájeno dne 23. 6. 2006 a dnem 30. 11. 2009 zanikla platnost autorizace, jež byla předmětem řízení. Zcela zjevně minimálně od tohoto okamžiku, nešlo o opravdové a vážné právo, neboť toto právo již po dni 30. 11. 2009 neexistovalo a řízení tak nemohlo mít na jeho další existenci vliv. V této souvislosti žalovaná poukázala na konstantní judikaturu k dané problematice (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30Cdo 4336/2010), že účelem náhrady nemajetkové újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým řízením je kompenzace stavu nejistoty, do níž byl poškozený v důsledku nepřiměřeně dlouhého řízení uveden a v níž byl tak udržován, odškodnění je tedy újma způsobená ohledně výsledku řízení a s ním souvisejícím právním postavením poškozeného, zatímco žalobce s ohledem na časové omezení autorizace nemohl být v nejistotě, neboť o časovém omezení autorizace vědět již v době jejího udělení. Měla tudíž za to, že soud prvního stupně nejen nesprávně vyhodnotil splnění základní podmínky pro vznik nemajetkové újmy a nesprávně aplikoval čl. 6 odst. 1 Úmluvy a citované Stanovisko, což vedlo k další závažné chybě řízení, kdy soud prvního stupně nesprávně určil příslušnou organizační složku oprávněnou k jednání za stát, neboť v případech, kdy nelze aplikovat čl. 6 odst. 1 Úmluvy nelze také nahlížet na řízení jako ne jeden celek a nelze tak dovodit fikci aplikace § 6 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. a tedy i oprávnění Ministerstva financí za stát jednat podle judikatury Nejvyššího soudu, na kterou se soud první instance odkazuje. Soud prvního stupně tak určil svým rozhodnutím k zaplacení nemajetkové újmy žalobkyně nesprávnou organizační složku státu a tím nerespektoval základní princip jednání a vystupování státu v právních vztazích, který je stanoven zákonem. Soud prvního stupně vycházel z právního názoru Nejvyššího soudu České republiky vysloveného v rozhodnutí sp. zn. 30Cdo 1382/2014, avšak tento názor považovala žalovaná za nesprávný. K tomu odkazovala na § 7 zákona o majetku státu, který je právě tou úpravou právního jednání státu, se kterou počítá § 21 věta druhá občanského zákoníku. Zákon o majetku státu tedy není jen nějakou normou upravující poměry uvnitř státu jako jednoho vlastníka, ale je především normou řešící, jak stát navenek v právních vztazích (a to primárně vztazích soukromoprávních, ale i jiných, není-li zde zvláštní právní úprava) s jinými subjekty odlišnými od státu vystupuje a tedy jedná. Speciální určení „příslušnosti k plnění závazku státu“ coby jedné z „činností“ státu se odráží v zákoně č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla České republiky, který v § 45 odst. 1 stanoví, že rozpočet organizačních složek státu může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s činnostmi stanovenými jí zákonem. Žalovaná tak není věcně příslušná posuzovat vznik nemajetkové újmy žalobce a oprávněnost jeho nároku, což ostatně jednoznačně dokládá samotný popis skutkového stavu v rozsudku soudu prvního stupně. Ministerstvo financí nemá ze

zákona působnost namísto Ministerstva životního prostředí a Ministerstva spravedlnosti posuzovat po věcné i procesní stránce průběh předmětného správního řízení a správního řízení soudního, ani jejich postup či stanoviska k věci jakkoli hodnotit. Žalovaná tak setrvala na svém procesním stanovisku, že veškeré skutečnosti potvrzují, že nemajetková újma v takové výši nemohla žalobci vzniknout a nárok žalobce na náhradu nemajetkové újmy je neoprávněný a nedůvodný. Ministerstvo spravedlnosti dospělo při posouzení žádosti k závěru, že délka jednotlivých soudních řízení, resp. prvního a druhého soudního řízení byla nepřiměřená, došlo tak k nesprávnému úřednímu postupu, za nějž poskytlo žalobci zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu ve formě konstatování porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, což je zcela dostačující a přiměřená forma zadostiučinění všem okolnostem případu. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a přiznal žalované náhradu nákladů.

7. Odvolací soud rozhodl ve věci rozsudkem ze dne 10. 6. 2019, č. j. 28 Co 139/2019-244, a změnil rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku II. o věci samé tak, že zamítl žalobu na zaplacení částky 175 500 Kč s příslušenstvím, jinak jej v zamítavém výroku I. o věci samé a ve výroku III. o nákladech řízení potvrdil (výrok I. rozsudku odvolacího soudu). Uložil žalobci povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 600 Kč (výrok II. rozsudku odvolacího soudu), dále uložil žalobci povinnost zaplatit vedlejšímu účastníkovi na straně žalované 1. České republiky - Ministerstvu životního prostředí na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 300 Kč (výrok III. rozsudku odvolacího soudu), a ve vztahu žalobce a vedlejšímu účastníkovi na straně žalované 2. České republiky - Ministerstva spravedlnosti rozhodl, že žádný z těchto účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok IV. rozsudku).
8. Odvolací soud při svém rozhodování vycházel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně. Odvolací soud se krom konstatování příslušnosti Ministerstva financí jako oprávněné organizační složky neztotožnil s právním posouzením soudu prvního stupně stran posouzení přiměřenosti délky daných řízení, a to navíc v jejich souhrnu. Odvolací soud uzavřel, že na posuzované správní řízení nedopadá čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), nelze tak na posouzení přiměřenosti jeho délky a případnou satisfakci při porušení práva na jeho přiměřenou délku aplikovat ani stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, uveřejněné pod č. 58/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „Stanovisko“), a neuplatní se ani vyvratitelná domněnka vzniku újmy. Vzhledem k tomu, že řízení před správním orgánem o odnětí autorizace podle zákona o ochraně přírody a krajiny bylo zahájeno z moci úřední a týkalo se práva veřejného, nikoli soukromého, nespadlo dle odvolacího soudu do věcné působnosti čl. 6 Úmluvy. K tomu odvolací soud dodal, že skutková samostatnost nároku na odškodnění nemajetkové újmy vzniklé porušením povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě ve správním řízení, které nepodléhá čl. 6 odst. 1 Úmluvy, a nároků na odškodnění nemajetkové újmy vzniklé porušením práva na přiměřenou délku jak předchozího, tak i navazujícího soudního řízení, neumožňuje učinit závěr o jednotě uvedených řízení a posuzovat přiměřenost jejich délky jako celek. Odvolací soud uvedl, že je třeba od sebe odlišit nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené neučiněním úkonu v zákonné nebo přiměřené lhůtě ve správním řízení a případnou újmu vzniklou porušením práva na přiměřenou délku soudního přezkumu správních rozhodnutí. V projednávané věci v případě správních řízení bylo dle odvolacího soudu z uvedených důvodů možné odškodnit pouze jednotlivé průtahy v řízení, a to buď jednotlivě, nebo v jejich souhrnu, nikoli nepřiměřenou délku celého řízení. Ve správním řízení o odnětí autorizace bylo postupováno bez zbytečných průtahů, rozhodnutí o odnětí autorizace bylo vydáno do tří měsíců a několika dnů od zahájení řízení, což neovlivnilo postavení žalobce v jeho vedlejší výdělečné činnosti. Další rozhodnutí již byla vydávána v době, kdy vypršela platnost doby autorizace. V případě soudního přezkumu správního

rozhodnutí došlo k porušení práva na přiměřenou délku soudního přezkumu správních rozhodnutí, což žalovaná nesporeovala. S ohledem na to, že tvrzená újma poškozeného spočívala jen v omezení jeho vedlejší činnosti, přičemž vypršela doba platnosti autorizace dnem 30. 11. 2009 (soudní přezkum byl zahájen dne 17. 4. 2007), nemohlo dle odvolacího soudu soudní řízení výrazně zasáhnout do jeho práv a postavení, respektive po vypršení platnosti ztratilo svůj význam. Odvolací soud z těchto důvodů dospěl k závěru, že újma žalobce je nepatrná a lze mu přiznat zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva, neboť odškodnění v penězích by bylo v rozporu s obecně vnímanou představou spravedlnosti. Vzhledem k tomu, že žalovaná prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti již v průběhu řízení žalobci poskytla zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva dopisem ze dne 29. 9. 2016, odvolací soud zhodnotil požadavek žalobce na zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 500 000 Kč jako nedůvodný.

9. Rozsudek odvolacího soudu napadl žalobce v rozsahu výroku I. dovoláním, které Nejvyšší soud shledal důvodným a rozsudkem ze dne 23. 7. 2021, č. j. 30Cdo 2199/2020-323, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2019, č. j. 28Co 139/2019-244, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dovolací soud uzavřel, že v posuzované věci se jedná o správní řízení o odnětí autorizace udělené v souladu s § 45i odst. 3 až 7 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, k provádění posouzení podle § 45i odst. 2 téhož zákona. K udělení autorizace dochází rozhodnutím správního orgánu ve správním řízení, které se zahajuje na žádost. Naopak správní řízení o odnětí autorizace zahajuje ministerstvo ex officio tehdy, zjistí-li existenci důvodů uvedených v § 6 vyhlášky o autorizovaných osobách. Provádění naturového posuzování bylo podnikáním ve smyslu § 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (nyní § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník), neboť jde o činnost vykonávanou samostatně na vlastní účet a odpovědnost osoby, a zároveň o činnost výdělečnou vykonávanou živnostenským způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Zpravidla se jedná rovněž o činnost vykonávanou v rámci živnosti ve smyslu § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). V daném případě tak jde o realizaci práva podnikat podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), která přiznává každému mimo jiné právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Zákonné podmínky výkonu tohoto práva jsou obsaženy v řadě dalších právních předpisů, v tomto případě v § 45i odst. 7 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Je zřejmé, že posuzovaným řízením o odnětí autorizace k provádění naturového posouzení bylo přímo dotčeno oprávnění stěžovatele vykonávat určitou podnikatelskou činnost, jednalo se tedy o spor vážný a opravdový ve smyslu výše uvedeném. Vzhledem k tomu, že výkon této činnosti je ryze soukromou ekonomickou aktivitou (podnikáním), která může a nemusí být realizována, a jenž se uskutečňuje v rámci soukromoprávního styku, je oprávnění dovolatele dotčené jeho sporem se správními orgány proto nutno kvalifikovat jako civilní ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, přičemž na této skutečnosti nemůže nic změnit ani to, že činnost podléhá správní autorizaci a dohledu včetně odnětí takové autorizace. Na řízení o odnětí autorizace podle § 45i odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny je tedy čl. 6 odst. 1 Úmluvy použitelný, a proto takové řízení podléhá požadavku přiměřenosti délky ve smyslu téhož ustanovení Úmluvy, a je tudíž aplikovatelné i Stanovisko. Dospěl-li odvolací soud k opačnému závěru, je jeho právní posouzení nároku žalobce nesprávné. Dodal, že přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně podle § 212, § 212a o. s. ř. v odvolacím jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.), ke kterému se omluvili oba vedlejší účastníci z důvodu, že s ohledem na svá procesní stanoviska považují svou účast za bezpředmětnou (§ 101 odst. 3 o. s. ř.).
10. Odvolací soud znovu přezkoumal napadený rozsudek i řízení mu předcházející v odvolacím jednání (§ 212, § 212a odst. 1, 5, § 214 odst. 1 o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je částečně důvodné a odvolání žalované důvodné není.

11. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, neboť rozhodné skutečnosti byly zjištěny procesně správným způsobem a v dostatečném rozsahu.
12. Odvolací soud je vázán právními závěry Nejvyššího soudu České republiky, které jsou vyjádřeny ve zrušovacím rozsudku. Znovu se zabýval otázkou přiměřenosti délky namítaného řízení ve vztahu k žalobci. Namítané řízení trvalo 10 let a 9 měsíců, jednalo o správní řízení o odnětí autorizace udělené v souladu s § 45i odst. 3 až 7 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, k provádění posouzení podle § 45i odst. 2 téhož zákona. Provádění naturového posuzování bylo podnikáním ve smyslu § 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (nyní § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Řízení o odnětí autorizace zahájilo Ministerstvo životního prostředí dne 23. 6. 2006, rozhodnutím ze dne 6. 10. 2006 tuto autorizaci žalobci odňalo a ministr toto rozhodnutí na základě rozkladu žalobce potvrdil. Městský soud v Praze o správní žalobě ze dne 17. 4. 2007 rozhodl dne 15. 4. 2010 tak, že ministrovu rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ministr životního prostředí vydal dne 27. 1. 2011 rozhodnutí, které žalobce napadl dne 2. 3. 2011 správní žalobou, o které rozhodl Městský soud v Praze dne 27. 3. 2015 tak, že opět zrušil rozhodnutí ministra a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Následné rozhodnutí ministra ze dne 12. 8. 2015 napadl žalobce dne 9. 10. 2015 správní žalobou, o které rozhodl Městský soud v Praze dne 9. 3. 2017 (právní moc dne 21. 3. 2017). V rámci projednávané věci tedy opakovaně byla věc projednána před správním soudem, rozhodnutí ministra bylo opakovaně rušeno, probíhala řízení o dovolání, o kasační stížnosti a ústavní stížnosti, což se pochopitelně také odrazilo v celkové délce namítaného řízení.
13. Stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě (ust. § 13 odst. 1 zákona).
14. Bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu (ust. § 31a odst. 1 zákona).
15. Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo (ust. § 31a odst. 2 o. s. ř.).
16. Výsledek posuzovaného řízení, v němž mělo dojít k porušení práva žalobce na projednání věci v přiměřené lhůtě, není pro posouzení, zda k porušení tohoto práva skutečně došlo, včetně úvahy o významu předmětu řízení pro poškozeného, a tedy i pro stanovení případného zadostiučinění, zásadně rozhodný.
17. Přiměřenost délky soudního řízení je třeba hodnotit s ohledem na složitost věci, chování stěžovatele, postup vnitrostátních orgánů a rovněž podle toho, co je pro stěžovatele v řízení v sázce (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 4. 2006 ve věci Patta proti České republice, č. 12605/02, a rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30Cdo 4761/2009).
18. Odvolací soud se ztotožňuje se soudem prvního stupně, že v předmětném posuzovaném řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu s ohledem na celkovou délku řízení a postup soudu. Celková délka řízení byla nepřiměřená. Nemajetková újma se u žalobce presumuje a je potřeba

ho odškodnit v penězích, neboť konstatování porušení práva na rozhodnutí věci v přiměřené lhůtě se jeví jako nedostatečné. Soud prvního stupně nepochybil, jestliže za 1 rok trvání řízení stanovil částku 18 000 Kč, což odpovídá celkové délce řízení, a správně vypočetl základní částku ve výši 175 500 Kč. Částka 20 000 Kč za každý rok trvání je příznávána při zcela extrémně dlouho trvajícím řízení, což namítané řízení nesplňuje.

19. Dále se odvolací soud ztotožnil se soudem prvního stupně, že je namístě zvýšit tuto základní částku o 10 % z důvodu postupu orgánu veřejné moci během řízení, neboť došlo k závažnému porušení principů pro nedostatečně kvalitní odůvodnění správních orgánů a průtah u správního soudu. Rovněž odvolací soud souhlasí s dalším zvýšením o 10 % z důvodu významu řízení pro žalobce, který v důsledku odejmutí autorizace nemohl se věnovat výdělečné činnosti. Odvolací soud nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že je na místě snížit základní částku o 20 % ve smyslu § 31a odst. 3 písm. b) zákona pro složitost namítaného řízení, a to z důvodu, že šlo o jeden z prvních odnětí autorizace, což komplikovalo právní problém. Přisvědčuje žalobci, že se nejednalo o složité řízení po stránce procesní ani po hmotné stránce, rozhodováno bylo převážně bez jednání, nebylo prováděno dokazování výsledky řady svědků ani znaleckým dokazováním. V namítaném řízení nebylo zjištěno jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, proto nebyl důvod k dalšímu snížení ani zvýšení základní částky.
20. Základní částka 175 500 Kč tak byla zvýšena 35 100 Kč na výslednou částku 210 600 Kč. Žalobce požadoval celkem 500 000 Kč s příslušenstvím, soudem prvního stupně mu bylo přiznáno 175 500 Kč s příslušenstvím a odvolací soud tak přistoupil k přiznání další částky 35 100 Kč s příslušenstvím.
21. Z výše uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé jako správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.), v zamítavém výroku o věci samé jej změnil tak, že žalované uložil zaplatit žalobci ještě částku 35 100 Kč s příslušenstvím (§ 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.), jinak ho v tomto výroku potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
22. Odvolací soud potvrdil i rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o nákladech řízení (§ 219 o. s. ř.), neboť neshledal žalobcovy námitky za opodstatněné. Písemná podání ze dne 29. 8. 2019 (vyjádření k replice MF), ze dne 3. 10. 2016 (doplnění žaloby) a ze dne 19. 1. 2017 (vyjádření k replice žalovaných) ani odvolací soud neposoudil jako písemná podání ve věci samé ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále jen AT; ne každé písemné podání k soudu je honorovaným úkonem právní služby, jako příklad lze uvést písemná podání týkající se pouze dokazování, nejrůznější žádosti vztahující se k průběhu řízení, apod. K vyjádřením k replikám lze uvést, že nebyly provedeny na výzvu soudu, byly v nich opakovány právní rozborů a tato vyjádření mohla být učiněna na následujících jednáních soudu, doplnění žaloby, které následovalo po podání žaloby, mohlo být provedeno v jednom úkonu. Nejednalo se tak o účelně vynaložené náklady. V judikatuře Ústavního soudu (např. sp. zn. I. ÚS 1099/09, sp. zn. II. ÚS 435/06, sp. zn. III. ÚS 791/07, sp. zn. III. ÚS 1855/07) bylo poukazováno na fixovaný závěr, že advokát zápisem do seznamu advokátů dal z ústavního hlediska předběžný souhlas (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci van der Musselle proti Belgii ze dne 23. 11. 1983, série A. č. 70) mimo jiné k tomu, že v tomto ohledu bude omezeno (za výhody současně poskytované) jeho právo na zisk z podnikání (čl. 11 Listiny), a tím ve své podstatě i podnikání samotné (čl. 26 Listiny). Toto omezení není pojmáno za rozporné s ústavním pořádkem, jestliže odpovídá principu proporcionality, a zásadní průmět do sféry základních práv či svobod nemá“.

23. O nákladech odvolacího a dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 o. s. ř. a § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť žalobce byl procesně úspěšný a vznikly mu náklady za právní zastoupení před odvolacím soudem za podání odvolání, repliku k odvolání žalované na výzvu soudu a účast při odvolacích jednáních dne 5. 6. 2019 a 10. 6. 2019 při vyhlášení rozsudku a dále dne 9. 2. 2022 a dne 16. 2. 2022 při vyhlášení rozsudku. Před dovolacím soudem vznikly žalobci náklady za podání dovolání a zaplacení soudního poplatku z dovolání výši 14 000 Kč. Náleží mu proto odměna za právní zastoupení za 8 úkonů právní služby po 3 100 Kč (z toho dva v poloviční sazbě) podle § 9 odst. 4 a § 7 bod 5. AT. Žalobci rovněž náleží 8 paušálních náhrad 300 Kč a 21 % DPH ve výši 5 061 Kč podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. z odměny za zastoupení a hotových výdajů. Celkové náklady řízení představují 43 161 Kč.
24. Ve vztahu mezi žalobcem a vedlejším účastníkem na straně žalované (České republiky - Ministerstvu spravedlnosti) nemá žádný z nich právo na náhradu nákladů odvolacího a dovolacího řízení, a to podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., výkladem opaku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně, o jehož přípustnosti, za podmínek § 237 o. s. ř., rozhodne dovolací soud.

Praha 16. února 2022

JUDr. Věra Sýkorová v. r.
předsedkyně senátu